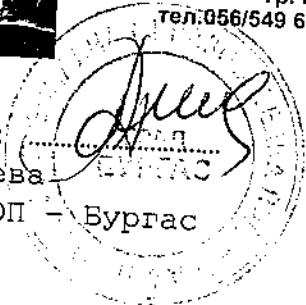

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА гр.БУРГАС

гр. Бургас 8001, бул.“Сан Стефано“ № 62А, ПК 512,
тел: 056/549 682, 546 102; e-mail: roip@abv.bg / csopburgas@gmail.com

Утвърждавам:
Валя Мантарева
Директор ЦСОП – Бургас

ГОДИШНА ПРОГРАМА

ЗА

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА

ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ, ТЕРАПЕВТИЧНА ПОДКРЕПА И СОЦИАЛНА
РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ

ОТ ЦСОП – БУРГАС

учебна 2022/2023 година

С настоящата програма се представя ролята на социалния педагог в ЦСОП – Бургас и подпомагащите дейности за постигане на социални компетентности и изграждане на подкрепяща връзка с ученици и родители.

Основна цел на социално – педагогическата работа е адаптиране и интеграция на учениците със специални образователни потребности, подкрепа и подготовка за развиване на максимален капацитет на самостоятелност и подготовка за живота извън и след напускане на Центъра.

I. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Подпомагане на процеса по овладяване на знания и умения за самостоятелен живот и живот в общността в условията на приобщаваща среда на ЦСОП на ученици с разстройства от аутистичният спектър, ученици със Синдром на Даун, ДЦП и умствена изостаналост, ХАДВ, ученици с множество увреждания.
2. Социално – педагогическо въздействие при проблеми в групите възникнали по време на престоя на учениците в ЦСОП – Бургас. Преодоляване на затруднения при определени психо – емоционални състояния, социално неприемливо поведение, агресия и др.
3. Преодоляване на затруднения възникнали в процеса на работа при взаимодействието учител – ученик; учител – родител; родител – дете и между учениците.
4. Работа със семействата и учениците на ЦСОП в посока развитие на ресурса за социална адаптация съобразена с индивидуалните възможности на семейната и социална среда.
5. Работа с институциите и зачитане на социалните и човешки права на децата и учениците със СОП като пълноправни членове на обществото.
6. Консултивна дейност.
7. Групова и индивидуална терапевтична подкрепа и дейности по подпомагане включването в дейностите.

II. ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Цялостна оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците в изготвянето и актуализирането на Планове за подкрепа, Индивидуални учебни планове и Индивидуални учебни програми.
2. Осигуряване на подкрепа чрез различни по същност дейности, които са съобразени с индивидуалните възможности на учениците и целят да компенсират определени затруднения и да развият умение за самостоятелност.

3. Въздействие и създаване на условия за усвояване на социално приемливи и полезни норми, ценности на поведение. Изготвяне на програми за приемливи – неприемливи норми на поведение в и извън средата на ЦСОП. Изготвяне на програми за превенция на насилието.
4. Работа със семейното, социално и институционално обкръжение на учениците.
5. Координационно и посредническо взаимодействие с обществени институции.

III. ВИДОВЕ ДЕЙНОСТИ:

Дейността се организира според конкретните нужди на всяко дете/ученик.

1. Диагностична дейност:

- « Участие в екипа по локализиране на затрудненията в интелектуална, личностна и поведенческа сфери на учениците и идентифициране на специфичните им образователни и терапевтични нужди;
- « Разработване или актуализация на плана за подкрепа, който включва различни обучителни и терапевтични въздействия с цел стимулиране на различните области на развитие, усвояване на конкретни умения и навици, свързани с автономността на индивида. Разгръщане на индивидуалния потенциал на всеки ученик;
- « Изработка на Индивидуални оценки, Планове за подкрепа, Индивидуални учебни планове, Индивидуални учебни програми, като се извърши на екипно заседание и се обсъжда и приема участието на родителите на учениците;
- « Периодично се прави оценка на постигнатите резултати / в края на първи срок и в края на учебната година/ в напредъка на учениците.

2. Възпитателна и терапевтична дейност:

- « Формиране на базови умения за самообслужване;
- « Формиране на социално поведение и умение за общност;
- « Развитие на речта и комуникативните умения;
- « Емоционално развитие;
- « Образователно развитие;
- « Интелектуално развитие;
- « Преодоляване на затруднения при психо – емоционални състояния;
- « Овладяване на знания за морални норми и формиране на ценности и убеждения;
- « Изграждане на гражданска и трудова компетентности

3. Координираща дейност:

« Дейност съвместно с ЕПЛР в образователните и професионални училища;

« Работа с педагогически персонал, с ръководители на паралелки и терапевти;

« Активна работа с родители;

« Посредничество при решаване на спорове между ученици, учители, педагогически персонал;

« Организиране на срещи с учителите, терапевтите, медицинското лице и други помагащи професионалисти за обсъждане на възникващи в процес на работа проблеми, методи на работа и др.;

« Посредничество при контакти с обществени институции;

« Търсене на съдействие от органите по закрила на детето – АСП, ДАЗД, МВР, при констатирана родителска неглижираност или на риск за отпадане от образователната система;

« Търсене на съдействие и експертна подкрепа от съответните медицински, образователни, правни и др. институции по възникнали въпроси в процеса на работа.

4. Консултативна дейност:

« Установяване на ресурси за работа със семействата за подобряване на родителския им капацитет;

« Подкрепа на родител/настойник за решаване на възникнали проблеми;

« Идентифициране на ресурсите в семейството, социалното обкръжение и институциите, които да допринесат за по - пълноценно развитие и подкрепа на ученика в процеса на неговата социализация и адаптация;

« Обсъждане на постигнатите резултати;

« Консултиране на учениците и увеличаване на способностите им да се приспособяват към социалните норми;

« Консултации с терапевти;

« Консултации с родители, представители на външни институции и медицински лица;

« Административна дейност – изпълняване и прилагане на изискванията на текущата образователна и социална политика.

Изготвяне на служебна документация.

IV. ФОРМИ НА РАБОТА:

1. Групови и индивидуални терапевтични сесии
2. Групови тренинги
3. Социално-педагогическа подкрепа
4. Екипни заседания

V. ТЕХНИКИ И МЕТОДИ НА РАБОТА:

« Учене чрез имитация;

« Учене чрез използване и включване на собствения си опит;

- « Учене чрез повишаване на мотивацията;
- « Учене чрез игра и откривателство.;
- « Учене чрез взаимодействие и алтернативни форми на комуникация и общуване;
- « Учене чрез включване на сетивата;
- « Преподаване чрез ефективно учене от самите ученици с множество увреждания;
- « Извършване на наблюдения по време на процеса на преподаване с цел извършване на промени за по-голяма функционалност.

VI. МАТЕРИАЛИ ЗА РАБОТА:

Обучителни материали за ученици са адаптирани към целите, за които са предназначени. Те могат да бъдат:

- « Картини или снимки /на обекти и форми от природата и ежедневието/;
- « Информационни табла за визуализиране /като елементи от структурираната среда/;
- « Дидактични материали от различно естество подпомагащи образователния процес;
- « Работни листове и тестове със стандартизиран произход;
- « Материали за тактилна, сензорна, звукова стимулация;
- « Мултимедийни уроци и презентации;
- « Образователни софтуерни игри;
- « Материали с предназначение за стимулиране на фината моторика.

VII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

1. Развитие на социални компетентности на учениците:
  - « Адаптиране на учениците към образователната среда и увеличаване на способностите за адаптиране към различни социални среди и ситуации;
  - « Развитие на умения за самостоятелност;
  - « Формиране на емпатия, поддържане на трайни отношения с връстници и възрастни;
  - « Формиране на позитивни социални нагласи;
  - « Формиране на трайни убеждения, интереси, мотивация;
  - « Изграждане на самостоятелност и формиране на умения за независимо поведение;
  - « Предпазване от развитие на антисоциално и девиантно поведение;
  - « Развитие на интелектуалните възможности;
  - « Овладяване на основни знания за морални норми;
  - « Формиране и развитие на комуникативни способности;

« Овладяване на определен запас от знания за природата, обществото, човека, явяващи се предпоставки за мисловната дейност, стимулиране и изграждане на цялостната представа за света.

2. Развитие на гражданските умения и трудови компетентности на учениците
3. Подкрепа и подобряване на възможностите на семейната и социална среда, оценяване на ресурса на семейната среда/родителите.

VIII. ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА:

- « Наблюдение;
- « Консултации с ученици, педагоги, терапевти, родители;
- « Творчески игри, беседи, ролеви игри и пресъздаване на реални ситуации за оценка на адекватността на реакцията на ученика;
- « Групов общуwanе;
- « Екипна среща;
- « Регистриране на постиженията на учениците

Постиженията на ученика могат да бъдат отчетени по следната скала:

- « участва ли в съвместна дейност с учителя;
- « наблюдават ли се умения за използване на помощ с разнороден характер: визуална, слухова, тактилна, нагледно-действена и словесна опора;
- « включва ли се в групова дейност;
- « има ли умения за самостоятелно изпълнение на достъпна учебна задача без помощ;
- « има ли умения за практическо приложение на усвоените знания в променени условия;
- « има ли умения за корекция с насочване и самокорекция.

и по следните параметри:

- « ниво на адаптация и социализация;
- « игрови умения;
- « отношение с връстници и възрастни;
- « умения за общуване;
- « социално приемливо поведение;
- « самооценка;
- « ниво на независимост;
- « умения за самообслужване и самостоятелност.

Ядро	Тематична единица	Методи на работа и компетентности, които ще развиваме
	1. Тактилно усещане	Стимулиране на развитие на сетивните възприятия допир, слух, зрение, вкус, обоняние, пропреоцепция чрез демонстрация и упражнения за диференцирането им. Чрез материали за тактилна, сензорна и звукова стимулация.
	2. Пространствена ориентация спрямо позицията на тялото и спрямо друг обект	Формиране на пространствена ориентация за горе-долу, ляво-дясно, отпред-отзад и т. н. от позицията на тялото и спрямо друг обект чрез наблюдение, имитация, игра.
	3. Координация на ръцете	Развиване, подобряване на връзката ръка-очи чрез дидактични материали - втнездяване, рисуване, нанизване на елементи, изрязване на елементи и др.
	4. Обща координация	Поддържане равновесие на тялото, правилна позиция на тялото и главата, самостоятелно изправяне, ходене, ставане, сядане, лягане. Насоки по време на терапевтични занимания.
	5. Фина моторика	Развиване, подобряване на фината моторика посредством трениране на различни видове захвати, рязане, нанизване и др.
	6. Използване на ръце и длани	Подобряване на фината моторика и захват чрез ролеви игри. Познаване на лява и дясна ръка.
	7. Използване на предмети от бита	Основни знания за предметите и пособията от бита и тяхното правилно и самостоятелно използване. Упражнения на дъска за ДЕЖ чрез демонстрация и имитация. Формиране на умения за самостоятелно пиене и хранене. Материали със стимулно предназначение.
	8. Частите на моето тяло	Познания за частите на човешкото тяло, органи и тяхното функциониране. Посочване, назоваване върху собственото тяло и макети, скици, информационни табла.
	9. Хигиена на тялото	Основни знания за личната хигиена и нейната полза. Формиране на хигиенни навици. Развиване на умения за самостоятелно справяне с ежедневната хигиена. Теоретична и практическа част.
	10. Облекло	Познания за сезонно облекло и аксесоари, посочване, назоваване, умения за ползване с подкрепа и самостоятелно. Образователни софтуерни игри.
	11. Здравословно хранене	Познания за видовете храни, класифицирането им и техните полезни свойства. Използване на нагледни материали и практически занимания целящи формиране на навици за първична обработка и съхранение на плодове и зеленчуци.

<p>„Моят емоционален свят“</p>	1. Видове емоции	Работа по формиране на умения за <u>разпознаване</u> на емоциите чрез визуализация: лицева експресия, поза на тялото, интонация и дидактични материали.
	2. Изразявам себе си	Работа по формиране на умения за <u>изразяване</u> на емоциите чрез лицева експресия, поза на тялото, интонация и дидактични материали и ролеви игри.
	3. Познавам и владея емоциите си.	Работа по формиране на умения за <u>овладяване</u> на емоциите чрез ролеви игри, гледане на филмчета с подходяща тематика.
<p>„Моят семейство, моят дом“</p>	1. Моето семейство	Умения за разпознаване на членовете на семейството, назоваване по име или посочване по снимка. Какво обича да прави моето семейство в свободното време – общи занимания и интереси. Образователни табла, работни листове.
	2. Моят дом	Познаване на собствен адрес по местоживееще, мога да го напиша, да го назова. Дидактични материали от разнообразно естество. Изработване на „Семейно дърво“
	3. Моята стая	Запознаване с любими и полезни мебели и предмети в своята стая – тяхното функционално използване. Гледане на образователни филмчета и практически занимания по подреждане и почистване на работното място в ЦСП.
<p>„Битови умения“</p>	1. Самообслужване	Умения за използване на битови пособия и уреди. Работа с дъска за ДЕЖ чрез демонстрация и имитация. Образователни софтуерни игри, ролеви игри, материали със стимулно предназначение.
	2. Хранене	Умения и правила за самостоятелно, чисто хранене, подреждане на масата, използване на прибори за хранене – демонстрация, имитация, импровизиране.
	3. Хигиена	Умения за поддържане на хигиена в пространствата, които използваме – гледане на образователни филмчета, практическа работа, демонстриране, работни задачи по темата, самостоятелни и групови задачи.
<p>„Околен свят“</p>	1. Правила за безопасност	Обогатяване знанията за безопасност по пътищата, правила за безопасност при използване на различни уреди и пособия. Подобряване на концентрацията и вниманието. Ролеви игри и мултимедийни уроци, работни листове.

2. Видове превозни средства	Умения за разграничаване, посочване, назоваване на видовете превозни средства. Работа чрез дидактични материали и работни листове.
3. Времеви гнозис	Ориентиране в дните от седмицата, часовника, месеците на годината. Работа с дидактични материали, мултимедийни уроци, образователни софтуерни игри.
4. Сезоните	Знания за сезоните и техните климатични характеристики. Каква промяна настъпва за человека, в природата. Подходящо облекло и аксесоари. Чрез работни листи, образователни филмчета, дидактични материали.
7. Граждански умения и трудови компетенции	Формиране на трайни убеждения, интереси, мотивация и позитивна социална нагласа. Развиване на гражданска умения. Запознаване с видовете професии и професионална реализация, трудови задължения и характеристики. Чрез мултимедийни уроци и презентации, дискусия.
8. Правила за общуване, комуникативни умения	Формиране и развитие на комуникативните умения на учениците, приятелски кръг. Формиране на емпатия, поддържане на трайни отношения с върстници и възрастни. Правила за общуване с върстници и възрастни. Ролеви игри, презентации.
9. Правила за пазаруване, парични знаци	Умения за познаване на паричните знаци и основни правила за пазаруване. Мултимедийни уроци, упражнения чрез ролеви игри.
10. Национални и битови празници	Запознаване с националният и битов празничен календар. Основни характеристики на празниците. Изработване на символични изделия, макети, колажи, картички и др. във връзка с празниците. Практическа индивидуална и групова работа с подходящи за целта материали.

Изготвил:

Мария Монева

